

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету
_____ Т.О. Коломоєць
(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2023 р.

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної форм здобуття освіти

спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування

Укладач: Верлос Наталя Володимирівна д.ю.н., професор кафедри конституційного та адміністративного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри конституційного та
адміністративного права

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри конституційного та
адміністративного права

_____ В.К.Колпаков
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету

Протокол № 1 від “7” вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету

_____ І.В.Єна
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____ _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Спеціальність 281 «публічне управління та адміністрування»	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-1й
Індивідуальне науково-дослідне завдання тести, схеми, задачі, презентації		Семестр	
Загальна кількість годин – 112		1,3-й	
		Лекції	
		14	4
		Семінарські заняття	
		14	4
		Самостійна робота	
		54	104
		Індивідуальні завдання:	
		30	
		Вид контролю: екзамен	
	Рівень підготовки здобувача вищої освіти другий (магістерський)		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання – 86%:14%

Для заочної форми навчання – 93%:7%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна мета курсу «Правове забезпечення державного регулювання» полягає в ознайомленні слухачів магістратури за спеціальністю «державна служба» у доступній для сприйняття та засвоєння формі з найважливішими державно-правовими явищами і категоріями; надання загальних уявлень про теоретичні та практичні проблеми формування місцевого самоврядування; ознайомлення із роллю, значенням та функціями самоврядування в цілому та місцевого самоврядування зокрема у процесах формування громадянського суспільства, соціально-правової державності та ринкової економіки; висвітлення особливостей окремих сфер суспільного життя, розвиток яких напряду залежить від місцевого самоврядування; підвищення рівня муніципальних знань, муніципальної свідомості та муніципальної культури майбутніх фахівців у правознавства тощо.

Формування якісно оновленого кадрового ресурсу органів державної влади місцевого та регіонального розвитку є багатоаспектною проблемою, а її розв'язання потребує чітко вивіреної, обґрунтованої стратегії підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації тих людей, яких ми відносимо до кадрового ресурсу, планування організаційних, науково-методологічних заходів, фінансового та правового забезпечення, що враховує сучасні потреби, які серед іншого пов'язані з необхідністю поступової децентралізації державної влади.

Також головною передумовою реформаційних процесів є формування кадрового ресурсу, яке має спиратись на сформовану професійну спроможність органів державної влади та місцевого самоврядування ефективно реалізовувати зростаючу кількість повноважень з метою надання більш якісних послуг населенню. Для цього сучасна система державного та муніципального управління потребує нових керівників та менеджерів, які мають відігравати ключову роль у забезпеченні якісного розвитку нашої держави.

Державні службовці та службовці органів місцевого самоврядування є найбільш стабільним соціальним елементом суспільства й держави, носієм їх традицій та досвіду. Об'єктом безпосереднього державного управління та місцевого самоврядування є особовий склад державної служби та служби органів місцевого самоврядування, кадри органів державної влади та місцевого самоврядування. Механізми управління службовцями суттєво відрізняються від системи державного впливу (у тому числі опосередкованого) на кадри.

Водночас важливість завдань і функцій, що виконують державні службовці, вимагає постійного системного професійного удосконалення, а також нових підходів до навчальних програм і системи підвищення кваліфікації загалом.

В цілому розуміння генезису, останніх змін чинного законодавства в сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, а також окреслення сучасних перспектив розвитку – крок до вирішення актуальних питань державотворення та побудови Україні як демократичної, незалежної, соціальної, правової держави.

Основні завдання курсу «Правове забезпечення державного регулювання»: характеристика правових засад організації та здійснення державного управління та місцевого самоврядування як особливого комплексу наукових знань про

В результаті вивчення курсу слухач магістратури повинен:

Знати:

- систему організації та здійснення державного управління в Україні
- правовий статус суб'єктів місцевого самоврядування;
- систему місцевого самоврядування України;
- гарантії та захист прав місцевого самоврядування;
- особливості відповідальності в сфері місцевого самоврядування;
- види муніципальних систем у зарубіжних країнах.

Уміти:

- вільно володіти та користуватись понятійним апаратом з курсу «Правове забезпечення державного регулювання»;
- користуватись нормативно-правовими актами, що регламентують порядок організації та діяльності органів та посадових осіб державної влади та місцевого самоврядування;
- опрацьовувати літературні джерела з метою узагальнення знань в сфері державної влади та місцевого самоврядування;
- вирішувати тематичні ситуаційні завдання з курсу;
- здійснювати правовий аналіз державних і муніципальних рішень з питань формування та організації діяльності місцевого самоврядування;
- використовувати отримані знання з курсу у професійній діяльності державного чи муніципального службовця.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні засади організації та здійснення державного управління в Україні

Тема №1: «Загальнотеоретичні засади державного управління»

Тема № 2 «Організаційна структура державного управління»

Тема № 3 «Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в Україні»

Змістовий модуль 2. Правове регулювання організації та функціонування місцевого самоврядування в Україні

Тема №4 «Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження»

Тема №5 «Правове регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування»

Тема № 6 «Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура».

Тема №7 «Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад»

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	с/п	с.р.
1	2	3	4	5
Атестація №1 Основні засади організації та здійснення державного управління в Україні				
Тема №1: «Загальнотеоретичні і засади державного управління»	14	2	2	12
Тема № 2 «Організаційна структура державного управління»	16	2	2	14
Тема № 3 «Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в Україні»	16	2	2	14
Разом	46	6	6	40
Атестація 2. Правове регулювання організації та функціонування місцевого самоврядування в Україні				
Тема №4 «Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження»	18	2	2	14
Тема №5 «Правове	16	2	2	14

регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування»				
Тема № 6 «Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура.	16	2	2	14
Тема №7 «Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад»	16	2	2	14
Разом	66	8	8	56
Усього годин	112	14	14	96

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Денне відділення (кількість годин)	Заочне відділення (кількість годин)
1.	Загальнотеоретичні засади державного управління	2	–
2.	Організаційна структура державного управління	2	–
3.	Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в Україні	2	–
4.	Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження	2	2
5.	Правове регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування	2	–
6.	Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура	2	2-
7.	Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад	2	–
	Разом	14	4

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денне відділення (кількість годин)	Заочне відділення (кількість годин)
1.	Загальнотеоретичні засади державного управління	2	–
2.	Організаційна структура державного управління	2	–
3.	Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в Україні	2	–
4.	Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження	2	2

5.	Правове регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування	2	–
6.	Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура	2	2-
7.	Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад	2	–
		14	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Заочне відділення (кількість годин)
1.	Загальнотеоретичні засади державного управління	12
2.	Організаційна структура державного управління	14
3.	Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в Україні	14
4.	Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження	14
5.	Правове регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування	14
6.	Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура	14
7.	Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад	14
	Разом	96

8. Індивідуальна робота

Індивідуальна робота студента включає консультації для студентів з методики складання таблиць, схем, логічних ланцюжків; характеристики методики написання контрольних, самостійних робіт, наукових робіт; підготовку з питань до модульного контролю, заліку та іспиту; роботу зі студентами, які потребують навчальної допомоги з окремих тем.

Загалом, індивідуальна науково-дослідна робота студентів проводиться з метою глибшого вивчення змісту окремих питань і тем навчального курсу, а також набуття практичних вмінь та навичок самостійного аналізу окремих міжнародних нормативно-правових актів та актів національного законодавства, юридичної практики тощо з використанням опанованого понятійно-категоріального та методологічного апарату конституційного права.

Загалом, індивідуальна науково-дослідна робота студентів є однією з важливих форм навчального процесу при підготовці правознавців. Виконання завдань індивідуальної роботи створює можливість глибшого опанування студентами основних теоретичних положень, понять та категорій, що становлять основний зміст навчальної дисципліни «Правове забезпечення державного регулювання», а також дозволяє студентам самостійно поглиблювати та відпрацьовувати володіння основними методами наукового дослідження, розвивати самостійне теоретичне правове мислення.

Індивідуальна робота повинна мати чітку і логічну структуру: вступ обсягом 1-1,5 сторінки формату А4, основна частина обсягом 9-10 сторінок та висновки 1,5-2 сторінки. Загальний обсяг індивідуальної роботи не повинен перевищувати 23-24 сторінок формату А4, не враховуючи списку літератури.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її наукової розробленості у працях вітчизняних та зарубіжних вчених, визначаються питання, які вимагають вирішення. Також в цій частині роботи вказується об'єкт, предмет, мета, завдання і методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержання інформації.

Основна частина індивідуальної роботи передбачає виконання поставлених перед студентом завдань.

В кінці навчально-дослідної роботи необхідно вказати список використаних у роботі джерел.

Спеціальні джерела і нормативний матеріал студент підбирає самостійно. Консультацію з бібліографії можна отримати у працівників бібліотеки і викладачів кафедри.

Особливу увагу слід приділити підбору нормативно-правових актів, які стосуються теми, монографій, наукових статей та інших джерел.

Надавати перевагу необхідно новітніми джерелами та останніми редакціями нормативних актів. Це дасть можливість уникнути використання застарілих норм і положень. Проте, залежно від мети та завдань дослідження, можуть широко використовуватись і інші наукові, публіцистичні, статистичні джерела, аналізуватися нормативно-правові акти та їх редакції, що втратили чинність.

Наукові джерела потрібно використовувати творчо. Пряме запозичення чужих думок без посилання на автора і просте переписування не дозволяється.

Список джерел, що використовувалися в навчально-дослідній роботі, повинен включати:

- нормативно-правові акти (Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, закони України, підзаконні акти);
- наукові праці (монографії, брошури, статті тощо);
- статті в періодичні виданнях (журналах, газетах, збірниках);
- електронні ресурси Інтернету (дані з офіційних сайтів органів державної влади, міжнародних організацій тощо);
- інші джерела.

Всі джерела розміщують в алфавітному порядку згідно діючих стандартів бібліографічного опису.

Якщо в роботі використані посилання на застарілі (нечинні чи змінені) нормативно-правові акти, то така робота не може бути оцінена позитивно і підлягає переробці.

Вибір теми індивідуальної роботи проводиться індивідуально за узгодженням з викладачем, що здійснюватиме контроль за ходом виконання та результатами дослідження.

Результати індивідуальної навчально-дослідної роботи студента можуть бути оцінені викладачем максимально у 20 балів, які додаються до рейтингу студента у поточному навчально-змістовному модулі відповідної дисципліни.

Індивідуальні роботи, рівень виконання яких оцінений як незадовільний, підлягають доопрацюванню відповідно до зауважень викладача.

До індивідуального завдання входять наступні:

1. **Тестові завдання:** самостійно складіть тестові завдання з теми із посиланням на конкретні джерела отриманої інформації (не менше 20 тестів).
2. **Самостійно розробити презентацію з теми.** Опрацюйте теоретичний матеріал з теми індивідуальної роботи, а результати оформити у вигляді презентації, яка повинна містити не менше 20 слайдів.
3. **Термінологічний словник** (не менше 20 термінів).
4. **Скласти задачі (не менше 5–ти)**

№ з/п	Тема індивідуальної роботи	Індивідуальне завдання
1.	Загальнотеоретичні засади державного управління	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
2.	Організаційна структура державного управління	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
3.	Правове регулювання організації та функціонування органів державної влади в	Тести, задачі, термінологічний словник,

	Україні	презентації, кросворди
4.	Система місцевого самоврядування: поняття, структура, функції та повноваження	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
5.	Правове регулювання основних форм участі територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
6.	Правовий статус місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради: функції, повноваження, структура	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
7.	Правове регулювання статусу муніципальних службовців та депутатів місцевих рад	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди

9. Методи навчання

У викладанні правових дисциплін взагалі, правових засад державного регулювання зокрема, пріоритет надається теоретичним знанням. Проте, дедалі більше постає нагальна потреба у проведенні семінарських занять із застосуванням ІР–технологій, адже поєднання теоретичного курсу з практичною діяльністю дозволяє доповнити традиційне навчання і вже зі студентської лави надати студентам можливість ознайомлення з найбільш важливими професійними навичками та навчитись їх застосовувати.

Методів, які пропонується застосовувати для вивчення дисципліни «Правові засади державного регулювання» пропонується поділити на кілька груп:

1) Класичні та інноваційні до яких можна віднести такі як: «мозковий штурм», експрес-дискусія, використання лекційних плакатів, схем та інших наочних засобів (діапроекторів, дошки), коротких демонстрацій, рольових ігор, робота в малих групах, тренувальні завдання;

2) Інформаційні (тобто методи навчання в яких використовуються інформаційні технології та інтернет-ресурси) до них належать: наукові, навчальні, навчально-методичні, довідкові, демонстраційні матеріали, нормативні документи, розміщені і Інтернеті, а також електронні періодичні видання, електронні бібліотеки, бази даних, довідкові ресурси, освітні сайти, програмні продукти.

3) Проблемне навчання – це спосіб залучення студентів до процесу активної розумової діяльності шляхом вирішення завдань, що пов'язані із засвоєнням змісту курсу.

4) Групове навчання (групові технології). В груповій технології можна виділити групову роботу (на принципах диференціації) та між групову (кожна група має своє завдання для досягнення загальної мети).

5) Індивідуальне навчання – залучення студентів до процесу науково-дослідницької діяльності шляхом підготовки до написання конкурсних наукових робіт, наукових статей, творів-есе за заданою тематикою та ін..

6) Інформаційно-комунікативні технології полягають у підготовці студентів до участі у виступах на наукових та науково-практичних конференціях та інших заходах із застосуванням публічних виступів.

10. Методи контролю

Вивчення курсу засноване на диференціації навчального матеріалу з метою виокремлення модулів та поетапного їх засвоєння. Основне призначення модульно-рейтингової системи – забезпечення належного поточного контролю роботи студента на протязі всього терміну вивчення курсу «Правові засади державного регулювання» та надати об'єктивну інформацію про його успішність

Норми організації та проведення рейтинг-контролю з дисципліни «Правові засади державного регулювання» включають наступні методи контролю:

- 1) Вхідний рейтинг-контроль. Здійснюється перед початком вивчення дисципліни «Правові засади державного регулювання» і полягає у тестуванні, спрямованому на встановленні рівня залишкових знань з дисциплін: «Конституційне право України», «Муніципальне право» «Адміністративне право» та інших суміжних дисциплін.
- 2) Поточний рейтинг-контроль здійснюється без спеціального переривання занять у формі виконання практичних робіт, оцінки виступів на семінарських заняттях, контрольних робіт, індивідуальних, типових і творчих завдань, звітів, рефератів тощо.
- 3) Рубіжний (проміжний) рейтинг-контроль являє самостійну форму контролю в структурі базового модуля. Проводиться наприкінці вивчення базового модуля.
- 4) Підсумковий рейтинг-контроль є формою контролю в рамках підсумкового модуля і передбачає надання часу на самостійну підготовку, включає загальні питання з дисципліни і спрямований на визначення загально дисциплінарного рівня знань. Проводиться у формі екзамену з дисципліни «Правові засади державного регулювання».

11. Види контролю і система накопичення балів
Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Об'єктом рейтингового оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю.

Критерії комплексного оцінювання доводяться до студентів на початку викладання навчальної дисципліни.

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів з «Правового забезпечення державного регулювання» здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК) та підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) за **100-бальною шкалою**.

Завдання **ПК** оцінюються в діапазоні від **0 до 60 балів**.

ПКЗ оцінюються в діапазоні від **0 до 40 балів**. ПКЗ з порівняльного конституційного права проводиться у формі іспиту з ключових питань, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати знання з даного предмета з сучасними соціальними і правовими проблемами оцінюються в діапазоні від **0 до 20 балів**. До екзаменаційного білета включаються, як правило, 3 питання з Конституційного права зарубіжних країн. До ПКП входить індивідуальна робота студентів оцінюється в діапазоні від **0 до 20 балів**

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1.	Підготовка завдання самостійної творчої роботи	2	8	16
2.	Контрольне тестування	4	5	20

3.	Виступи, обговорення та дискусії на семінарських заняттях	8	3	24
4.	Індивідуальна робота	1	20	20
5.	Екзамен в письмовому вигляді	1	20	20
Усього		18		100

Критерії поточного контролю (ПК) (від 0 до 60 балів)

Бальна система застосовується для стимулювання активності студентів. Ця система балів вводиться з метою заохочування студентів до планомірної, систематичної роботи по вивченню теоретичного матеріалу, передбаченого даною дисципліною

Критерії оцінювання на семінарських заняттях:

3 бали виставляються студенту тоді, коли всі завдання виконані правильно, у відповідності до вимог;

2 бали виставляються студенту тоді, коли він виявляє розуміння основних понять, положень і фактів, проте завдання виконані не в повному обсязі або містять помилки;

1 бали виставляється студенту тоді, коли домашня підготовка та завдання виконані частково.

Критерії оцінювання контрольного тестування

Студент виконує **4 контрольні заходи**, які оцінюється – **максимум по 5 балів.** Контроль складається з тестових завдань:

1. 100 – 90% правильних відповідей – **5 балів.**

2. 80 – 70% правильних відповідей – **4 бали.**

3. 60 – 50% правильних відповідей – **3 бали.**

4. 40 – 30% правильних відповідей – **2 бали.**

5. 20% правильних відповідей – **1 бал.**

Критерії оцінювання виконання і захисту студентом самостійної роботи (8 балів).

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу – **2 бали.**

2. Повнота розкриття питання – **1 бал.**

3. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки – **1 бал.**

4. Правильність оформлення роботи – **1 бал.**

5. Захист виконаного індивідуального завдання – **3 бали:**

3 бали – відповідь бездоганна за змістом, студент вільно володіє матеріалом, чітко і повно відповідає на запитання викладача;

2 бали – відповідь розкрита, студент вільно володіє матеріалом, але містить деякі неточності та помилки;

1 бал – студент у загальній формі орієнтується в матеріалі, відповідь неповна, поверхова.

**Критерії підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ)
(від 0 до 40 балів)**

Критерії оцінювання виконання і захисту студентом індивідуального завдання (20 балів)

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу – **максимально 4 бали.**

1. Повнота розкриття питання – **максимально 4 бали.**

2. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки – **максимально 3 бали.**

3. Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел – **1 бал.**

4. Правильність оформлення роботи – **максимально 2 бали.**

5. Захист виконаного індивідуального завдання – **максимально 4 бали:**

4 бали – відповідь бездоганна за змістом, студент вільно володіє матеріалом, чітко і повно відповідає на запитання викладача;

3 бали – відповідь розкрита, студент вільно володіє матеріалом, але містить деякі неточності та помилки;

2 бали – відповідь повна, студент допускає помилки в основних питаннях;

1 бал – студент у загальній формі орієнтується в матеріалі, відповідь неповна, поверхова.

б. Виконання роботи на електронному носії **максимально 3 бали:**

3 бали – презентація роботи;

2 бали – електронний варіант тексту з рисунками та таблицями;

1 бал – рукописний варіант роботи.

Критерії оцінювання підсумкового контролю – екзамену (20 балів).

Екзамен може проводитись для покращання оцінки, отриманої за результатами поточного рейтингового контролю.

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань.

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється в 20 балів:

20 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу. Кожне питання оцінюється в 7 балів.

19 – 15 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

14 – 10 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

9 – 5 балів передбачає неповні знання студента основної літератури; студент лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

4 - 1 балів ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

11. Методичне забезпечення

1. Верлос Н.В. «Правові засади державного регулювання»: робоча програма / Н.В.Бровченко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 15 с.

12. Рекомендована література V. Література

Основна:

1. Батанов О.В. Муніципальне право України: підручник. – Х.: Одісей, 2008. – 528 с.
2. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право): Навч. посіб. – К.: Атіка, 2000. – 303 с.
3. Кампо В.М. Місцеве самоврядування в Україні. – К.: Ін-Юре, 1997. – 34 с.
4. Кампо В.М. Практикум з муніципального права: Навч. посіб. Видання друге, доповнене. – К.: Атіка, 2015. – 80 с.
5. Колодій А.М., Олійник А.Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 304 с.
6. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2003. – 672 с.
7. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: Навч. посіб. 3-тє видання доповнене і перероблене. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 432 с.
8. Любченко П.М. Муніципальне право України: навч. посіб. / П.М.Любченко. – Харків: ФІНН, 2012. – 496 с.
9. Муніципальне право України / За ред. В.Ф.Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 592 с.
10. Муніципальне право України: Підручник / За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.

Додаткова:

1. Баймуратов М.О. Від римський муніципій – до сучасного місцевого самоврядування / Михайло Баймуратов: право як буття вченого. Збірник наукових праць до 55-річчя професора М.О.Баймуратова / Упорядник та відп. ред.. Ю.О.Волошин. – К.: Логос, 2009. – С.67-68.
2. Баймуратов М.О. Григор'єв В.А. Муніципальна влада: актуальні проблеми становлення і розвитку в Україні. – Одеса: Юридична література, 2003. – С.54.
3. Бальцій Ю. Правовий статус міського голови в Україні / Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2015. – 176 с.
4. Батанов О.В. Муніципальне влада в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / відп. Ред.. М.О.Баймуратов. – К.: Юридична думка, 2012. – 656 с.
5. Бондарев С.В. Местное самоуправление в России: исторические и социально-правовые аспекты // Философия права. – 2015. – Т.3. – С.124-128.
6. Бондарь Н.С. Судебный конституционализм в России в свете конституционного правосудия. – М.: Норма; ИНФРА-М, 2011. – С.34.
7. Бялкина Т.М. Демократизм российского местного самоуправления: конституционные основы и современные реальности // Вестник Воронежского государственного университета. – 2010. - №1. – С.14.
8. Камінська Н.В. Місьцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз. – К.: КНТ, 2010. – С.21-22.
9. Конституція України: науково-практичний коментар / [редкол.: В.Я.Тацій, О.В.Петришин, Ю.Г.Барабаш]. – Х. : Право, 2011. – 1128 с.
- 10.Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право України. – К.: Атіка, 2003. – С.313.
- 11.Бабін І.І., Білоскурська О.В. Б 125 Конституційне право : навч.-метод. посібник / І.І. Бабін, О.В. Білоскурська. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
- 12.Крушановський С. Асоціації органів місцевого самоврядування України як елемент децентралізованої системи влади // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2008. - № 2 (12). – С.80.
- 13.Батанов О. В., Сметана В. В. Конституційно-правове забезпечення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування: досвід компаративного аналізу: монографії. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 316 с.
- 14.Куйбіда В.С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування. – К.: МАУП, 2004. – 432 с.
- 15.Кулешов О.О. Деякі особливості становлення і розвитку інституту місцевого самоврядування в Україні // Форум права. – 2010. - №4. – С.543-548.
- 16.Липатов Э.Г. Принципы местного самоуправления – системообразующие факторы муниципального права // Вестник Поволжской академии государственной службы им. П.А.Столыпина. – 2004. – №7. – С.93.
- 17.Мамочка В.В. Загальносоціальні гарантії місцевого самоврядування в Україні // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2009. - №2. – С.82.

18. Матеріали до загальноукраїнського круглого столу «Перспективи реформування місцевого самоврядування в Україні» (м.Київ 27 травня 2010 р.)
19. Панейко Ю. Теоретичні основи самоврядування. – Л.: Літопис, 2002. – С.30.
20. Проблеми сучасної муніципалістики : навч. посіб. / За заг. ред. О. В. Батанова. – К. : Академія муніципального управління, 2012. – 292 с..
21. Україна. Оцінка системи врядування. Березень 2006 р. (Неофіц. перекл. з англ.). – К.: SIGMA, 2015. – С.85.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <http://www.auc.org.ua/> – Асоціація міст України
4. <http://vassr.org/index.php/ua/> – Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад
5. <http://uaor.org.ua> – Українська асоціація районних та обласних рад
6. <http://www.rada.zp.ua> – Запорізька обласна рада
7. <http://www.meria.zp.ua/test/> – Запорізька міська рада